

ἤμιστα πρακτικῆ. Οἱ λόγιοι ἔγραφον τὴν Ἑλληνικὴν καθαρώτερον ἢ ἄλλοτε, καὶ ἀνεγνώσκον καὶ ἐνόουν τὰ ἀριστουργήματα αὐτῆς, ἀλλὰ πολὺ ἀπεῖχον ἔτι τοῦ νὰ ἐμφορῶνται ρώμης καὶ δραστηριότητος ἀξίας τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ φρονήματος. Ἡ τοιαύτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπίρρωσις δὲν ἐπῆλθεν εἰμὴ βραδύτερον, πολὺ βραδύτερον. Τότε δὲ ἡ νέα ἐκείνη τοῦ Ἑλληνισμοῦ φάσις, νηπιάζουσα ἔτι, εἶχε πλείονα περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰ ἔργα ἐμπειρίαν. Οὐδὲν ἦττον οἱ ἐκπροσωποῦντες αὐτὴν ἄνθρωποι, δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ἔγραφον τὴν Ἑλληνικὴν καθαρώτερον καὶ ἐνόουν τὰ ἀριστουργήματα αὐτῆς, ἤρχισαν νὰ συναισθάνωνται ὅτι εἶναι οὕτως ἢ ἄλλως ἀλλότριοι τῶν ἈσIANῶν ἐκείνων σπαθοφόρων, οἵτινες δὲν συνεδέοντο μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰμὴ διὰ γλώσσης ἐκβαρβαρωθείσης.

Βυζαντινὸν ἀνάγλυφον τοῦ Ι' ἢ ΙΑ' αἰῶνος, τέχνης μιμουμένης τὴν Ἑλληνικὴν, παριστάνον τὸν Ἡρακλέα παλαίοντα πρὸς τὸν λέοντα τῆς Νεμέας.

Πλὴν τούτου ἡ τάξις τῶν λογίων ἀνδρῶν ἐπέτυχε τότε σύμμαχον ἰσχυρόν, τὸν κληρὸν, ὅστις ἀπετροπιάζετο ὡσαύτως τοὺς μαχητὰς ἐκείνους, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὗτοι, ἂν οὔτε τὴν συνειδησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ οὔτε ὑγιεῖς πάντοτε θρησκευτικὰς ἀρχὰς εἶχον, δὲν ἐστεροῦντο ὁμως πρακτικοῦ πνεύματος καὶ πολλάκις ἐπεχείρησαν νὰ περιορίσωσι τὰ ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ κράτους προνόμια αὐτοῦ καὶ ὠφελήματα. Οὕτω δὲ προστατευθεῖσα, αὐξήσασα καὶ ὀχυρωθεῖσα ἡ τῶν λογίων ἀνδρῶν τάξις ἐκήρυξεν ἤδη ἀναφανδὸν πόλεμον κατὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀριστοκρατίας

ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος.

Εἶδομεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίνου Μονομάχου τὴν μερίδα ταύτην ὑποσκελίσασαν τὸν Νικηφόρον τὸν πρωτεύοντα καὶ περιποιήσασαν τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν ἀσθενῆ Θεοδώραν, δι' ἧς ἤλπισεν εὐλόγως ὅτι θέλει ἄγει καὶ φέρει τὰ πράγματα κατὰ τὸ δοκοῦν πάλιν δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Θεοδώρας ἀναβιβάσασαν εἰς τὸν θρόνον τὸν μωρὸν γέροντα Μιχαὴλ Στρατιωτικὸν καὶ δι' αὐτοῦ τοσοῦτον καταπιέσασαν τὴν στρατιωτικὴν ἀριστοκρατίαν ὥστε αὐτὴ ἠναγκάσθη νὰ ὑψώσῃ τὴν σημαίαν τῆς στάσεως ἐκείνης δι' ἧς κατέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ Ἰσαάκιος Κομνηνός. Περὶ τοὺς χρόνους τούτους προΐσταντο τῆς πολιτικῆς μερίδος ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Λειχούδης, ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον εἶχε κυβερνήσει τὸ κράτος ὡς παραδυναστεύων τοῦ Μονομάχου, ἔπειτα δὲ μετὰ τὴν κατὰ τὸν Ἄδην τροπὴν τῶν στρατευμάτων τοῦ Μιχαὴλ διετέλεσεν εἰς τῶν πρεσβευτῶν δι' ὧν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξήτησε νὰ συνδιαλλαγῇ πρὸς τὸν Κομνηνὸν καὶ τοὺς περὶ τοῦτον μεγάλους στρατηγούς· ὁ σύγκελλος Λέων Στραβοσπόνδυλος, ὁ ἐπὶ Μιχαὴλ Δ' καὶ Θεοδώρας κυβερνήσας τὰ πράγματα ὁ πρόεδρος Θεόδωρος ὁ Ἄλωπος καὶ ὁ ἐπιλεγόμενος ὑπάτος τῶν φιλοσόφων Ψελλός, ἀμφότεροι μετὰ τοῦ Λειχούδου πρὸς τὸν Κομνηνὸν πρεσβεύσαντες. Καὶ εἶχε μὲν τὸ σύστημα τοῦτο ταπεινωθῆ ἤδη προφανῶς, ἀλλὰ δὲν εἶχε παραιτηθῆ τῶν ἀξιώσεών του καί, συγκείμενον ἐξ ἀνθρώπων πολυμηχάνων, εἶχε μυρίους τρόπους νὰ ἐξουδετερώσῃ διὰ τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας τὴν ἦτταν ἣν ὑπέστη ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης. Τοῦτο δυσκόλως ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ ἡ ἀγέρωχος στρατιωτικὴ ἀριστοκρατία ἢ ἔχουσα